

Total No. of Questions : 4]

SEAT No. :

P3096

[Total No. of Pages : 4

[4907]-206

M.A. (Part - I) (Semester - II)

SOCIOLOGY

SO - 8 : Sociology of Labour

(2008 Pattern) (Optional Paper)

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 80

Instructions to the candidates:

- 1) *All questions are compulsory.*
- 2) *Figures to the right indicate full marks.*

Q1) Answer any one of the following questions within 500 words. **[20]**

- a) Explain the concept 'Work and Labour', Describe the changing concept of the 'Labour and Work'.
- b) What is migration? Describe the various types of migration of labour.

Q2) Answer any one of the following questions within 500 words. **[20]**

- a) Critically analyse the drawbacks of labour movement in India.
- b) Explain the various problems of workers in unorganised section.

Q3) Answer any two of the following questions within 250 words each. **[20]**

- a) Critically describe the various problems of organised sector.
- b) Describe the consequences of Industrial disputes on society.
- c) Explain the difference between white collar workers and Blue collar workers.
- d) What is Trade Union? Explain the various functions of Trade Union.

P.T.O.

Q4) Write short notes on any four of the following within 100 words each : **[20]**

- a) Challenges before labour movement
- b) Significance of labour organisations
- c) Nature of labour movement pre-independence period
- d) Difference between work culture and work ethics
- e) Impact of computers on Industrial Employment
- f) Lockout

Total No. of Questions : 4]

P3096

[4907]-206

M.A. (Part - I) (Semester - II)

SOCIOLOGY

SO - 8 : Sociology of Labour

(2008 Pattern) (Optional Paper)

(मराठी रूपांतर)

वेळ : 3 तास]

[एकूण गुण : 80

- सूचना :- 1) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.
2) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.

प्रश्न 1) खालीलपैकी कोणत्याही एका प्रश्नांचे 500 शब्दांत उत्तर लिहा. [20]

- अ) 'श्रम आणि काम' संकल्पना स्पष्ट करा, श्रम आणि काम यांची बदलती संकल्पना विशद करा.
ब) स्थलांतर म्हणजे काय? कामगारांच्या स्थलांतराचे विविध प्रकार विशद करा.

प्रश्न 2) खालीलपैकी कोणत्याही एका प्रश्नांची 500 शब्दांत उत्तर लिहा. [20]

- अ) भारतातील कामगार चळवळींच्या उणिवांचे टिकात्मक परीक्षण करा.
ब) असंघटीत क्षेत्रातील कामगारांच्या विविध समस्या स्पष्ट करा.

प्रश्न 3) खालीलपैकी कोणत्याही दोन प्रश्नांचे प्रत्येकी 250 शब्दांत उत्तरे लिहा. [20]

- अ) संघटीत क्षेत्रातील कामगार संघटनेच्या विविध समस्या टिकात्मक विशद करा.
ब) औद्योगिक कलहाचे समाजावर होणारे परिणाम विशद करा.
क) बुद्धिजीवी कामगार (White Collar) व श्रमजीवी कामगार (Blue Collar) यातील फरक स्पष्ट करा.
ड) कामगार संघटना म्हणजे काय? कामगार संघटनेची विविध कार्ये स्पष्ट करा.

प्रश्न 4) खालीलपैकी कोणत्याही चारवर प्रत्येकी 100 शब्दांत टीपा लिहा.

[20]

- अ) कामगार चळवळींसमोरील आव्हाने
- ब) कामगार संघटनांचे महत्त्व
- क) स्वातंत्र्यपूर्व काळातील कामगार चळवळींचे स्वरूप
- ड) श्रमसंस्कृती व श्रमनीतितत्वे यातील फरक
- इ) संगणकाचा औद्योगिक रोजगारावर होणारा परिणाम
- फ) टाळेबंदी

